

УДК 338+911

Брунець Б.Р.

СТРУКТУРНА ПОБУДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

У статті здійснено структурну побудову туристичної інфраструктури виходячи із методик дослідження та технології оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів. Встановлено взаємозв'язок між рекреаційно-туристичними ресурсами та інфраструктурними складовими котрі дають змогу забезпечити сталий розвиток.

In articles structural construction of a tourist infrastructure proceeding from techniques of studying and technology of an estimation of tourist resources is carried out. It is established interrelation between tourist resources and infrastructural compound which enable to provide constant development.

Постановка проблеми. Пришвидшений науково-технічний розвиток, зростання рівня доходів населення, насичення інформаційного простору, зацікавлення у пізнанні «нового», скорочення часу пересування людей у світі та спрощення системи перетину міжнародних кордонів призводить до стрімкого розвитку туристичної сфери.

Туристичну індустрію прийнято ототожнювати із міжгалузевим господарським комплексом, який спеціалізується на створенні туристичного

продукту, здатного задовольняти специфічні потреби споживачів у проведенні дозвілля в подорожі, шляхом виробництва та реалізації товарів і послуг туристичного призначення. Підприємствами туристичної індустрії слід вважати такі які у процесі функціонування задовольняють потреби туристів [1, с. 50]. Зростання останніми роками туристичних потоків вимагає щоденного удосконалення методики надання послуг та підвищення комфортабельності. Загострення конкурентної боротьби у світі призводить до необхідності удосконалення та розширення рекреаційної та інформаційної туристичних баз та побудови ефективної туристичної інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження ресурсної та ресурсно-рекреаційної тематики висвітлені у роботах О.О. Бейдика, В.С. Преображенського, І.Т. Твердохлебова, М.В. Багрова. Увага сучасних наукових досліджень О.О. Бейдика, А.Ю. Александрова зорієнтована на встановленні сутності та структури, стратегій і тактик використання туристичних ресурсів, оцінці та аналізі можливостей їх використання. Визначенням сутності поняття інфраструктури туристичної галузі присвячені роботи А.Д. Чудновського.

Актуальність дослідження. Наявність розвиненої інфраструктури являє собою один із визначальних факторів розвитку туризму як такого. Описання її складових сприяє узагальненню основних її компонентів та приділенню уваги в майбутньому для забезпечення сталого розвитку.

Мета статті. Виходячи із методик досліджень та технології оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів необхідно встановити складові туристичної інфраструктури, котра відіграє одну із визначальних факторів зростання даної галузі. Встановити взаємозв'язок між рекреаційно-туристичними ресурсами та інфраструктурними складовими, котрі впливають на рівень розвитку туризму. Виходячи із дослідження виявити можливі напрями подальшого розвитку туристичної інфраструктури з метою забезпечення сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Важливу роль у здійсненні ефективного розвитку туристичної сфери відіграє наявність туристичних ресурсів. Туристичні ресурси – це сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально – побутових ресурсів відповідної території, які задовільняють різноманітні потреби туриста. Саме рекреаційно - туристичні ресурси трактуються як об'єкти та явища природного, природно-антропогенного, соціально-економічного походження, що використовуються для туризму, лікування, оздоровлення та впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних центрів, їх спеціалізацію та економічну ефективність; сукупність природних, природно – технічних, соціально-економічних комплексів та їх елементів, що сприяють відновленню та розвитку духовних і фізичних сил людини... [2, с.9]. Глибока інтеграція туристичної індустрії у міжгалузеві зв'язки викликає зацікавленість щодо удосконалення ефективності їх взаємодії та із допомогою взаємодоповнення забезпечити одержання значних

соціально-економічних вигод. Поліструктурність туристичної індустрії вимагає налагодження вертикальних взаємозв'язків, котрі покликані задовільняти функціональні туристичні потреби (мотиваційні, змістовні, тощо). Внутрішньоконплексні горизонтальні зв'язки, котрі відіграють важливу роль у процесі обслуговування галузі туризму утворюють складові туристичної інфраструктури.

«Інфраструктура» (від англ. *Infrastructure*) – це сукупність галузей та видів діяльності, що обслуговують як виробничу, так і невиробничу сфери економіки (транспорт, зв'язок, комунальне господарство, загальну і професійну освіту, охорону здоров'я, тощо) [3].

Уточнене визначення поняття інфраструктури представляє її як сукупність галузей, підприємств і організацій, що входять у ці галузі, види їхньої діяльності, покликані забезпечувати, створювати умови для нормального функціонування виробництва й обігу товарів, а також життєдіяльності людей. Розрізняють виробничу й соціальну інфраструктуру. В інфраструктуру включають дороги, зв'язок, транспорт, складське господарство, зовнішнє енергопостачання, водопостачання, спортивні спорудження, озеленення, підприємства по обслуговуванню населення. Іноді до інфраструктури відносять науку, заклади освіти, охорону здоров'я [4].

Під визначенням інфраструктури туристичної галузі розуміється сукупність виробничих, транспортних, торгових та інших підприємств, що створюють і реалізують туристичні послуги і товари туристичного попиту.

Туристична інфраструктура представлена сукупністю матеріально-речових об'єктів, діяльність яких спрямована на задоволення туристичних потреб населення. Вона включає матеріально-технічну базу функціонально-господарських структур, які входять до складу туристично-рекреаційних систем різного порядку. Як складова соціальної інфраструктури, інфраструктура туристична характеризується основними фондами та витратами праці, тобто певними місцевими ресурсами, які використовуються задля виконання основних туристичних функцій. Географічним завданням дослідження соціальної і туристичної інфраструктури є оптимізація розміщення її об'єктів в межах туристично-рекреаційних систем відносно основних центрів концентрації споживачів з дотриманням вимог стійкого розвитку рекреаційної системи [5, с. 124].

Зважаючи, що розвиток туристичної галузі слід розглядати як багатогранний аспект міжгалузевих зв'язків, котрий включає використання сучасної техніки та технології з метою покращення якості надання послуг та підвищення ефективності їх надання, збільшення масштабів та скорочення термінів виробництв, туристичну інфраструктуру слід розглядати через призму глибокоінтегрованих систем різноманітних галузей об'єднаних загальною метою та напрямом розвитку.

Дослідження структурних складових туристичної інфраструктури являє собою неабиякий інтерес з точки зору як наукового так і прикладного підходу, адже дає змогу відстежити сучасні світові тенденції у методиках організації надання туристичних послуг з метою забезпечення їх най-

вищої економічної та соціальної ефективності. Схематично методика дослідження складових туристичної інфраструктури доцільно представити у вигляді рисунку 1.

Рис.1. Складові туристичної інфраструктури

Зважаючи на складність забезпечення ефективного функціонування туристичної сфери слід зазначити, що не лише наявність сучасної туристичної інфраструктури гарантує одержання економічної вигоди від здійснення даного виду діяльності. Гарантія успіху в даному виді діяльності полягає у збалансованому використанні та розвитку усіх рекреаційно-туристичних ресурсів, серед котрих слід виділити: 1) природні РТР, до котрих відносяться об'єкти природного походження (орфографічні, фауністи-

чні, кліматичні, ландшафтні, спелеоресурси, рослинні, водні); 2) природно-антропогенні РТР котрі поділяються на підгрупи природного походження (національні, біосферні заповідники, заказники, урочища, пам'ятки природи, тощо) та антропогенного походження (пам'ятки садово-паркового мистецтва, ботанічні сади, зоопарки, дендропарки і т.п.); 3) архітектурно-історичні РТР (історико-архітектурні пам'ятки); 4) біосоціальні РТР (культурні та історичні об'єкти пов'язані із життям видатних осіб); 5) інфраструктурні РТР (заклади, що становлять матеріальну базу розміщення туристів – готелі, транспортні сполучення, об'єкти харчування); 6) картографічні РТР – картографічні дані різного роду, що відображають просторово-часові характеристики певних рекреаційно-туристичних ресурсів території – карти плани міст, населених пунктів.

Метою подальших досліджень є встановлення взаємозв'язку туристичної інфраструктури та рекреаційно-туристичного потенціалу із визначенням туристичного потенціалу певної території.

1. Лозинська Ю.М. Проблеми та перспективи розвитку малих підприємств туристичної інфраструктури Львівщини / М.Ю. Лозинська // Регіональна економіка. – 2005.-№4. – с.50
2. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навчальний посібник/ О.О. Бейдик - К.: Альтерпрес, 2009.- 400с.
3. Портал української мови та літератури. Словник.net. – режим доступу: <http://www.slovnyk.net/?swrd=%B3%ED%F4%F0%E0%F1%F2%F0%F3%EA%F2%F3%F0%E0> – 25.05.2010.
4. Толковый словарь. – режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/econ_dict/6966.- 25.05.2010.
5. Туризм и гостиничное хозяйство. Учебник/ Под ред. проф. , д.э.н. А.Д. Чудновського –М.: ЭКСМОС, 2000.-400с.